

11 ביוני 2026

לכבוד
עו"ד אריאל סיוזל
היועץ המשפטי
המשרד לביטחון לאומי
שלום רב,

**הנדון: הערות האגודה לזכויות האזרח לתזכיר חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (הוראות שעה),
תשפ"ו-2026**

סימוכין: הערותינו מהימים 14.1.2024, 17.5.2024, 12.12.2024 ו-11.6.2025

1. ביום 18.10.2023 נכנסה לתוקפה הוראת השעה המתירה לשר לביטחון לאומי להכריז על מצב חירום כליאתי, שבמהלכו ניתן להלין עצורים ואסירים תוך חריגה מהוראות הדין לעניין שטח מחייה וכן להלינם שלא על מיטה. ההוראה הוארכה ארבע פעמים – ובמסגרת זאת הוסף סעיף המתיר גם חריגה מהוראות הדין לעניין החזקה בנפרד – והיא צפויה לפקוע ביום 31.7.2026. תזכיר החוק הנוכחי מיום 4.6.2026 מבקש להאריך את הוראת השעה **בשישה חודשים נוספים**, עד ליום 31.1.2027.
2. לעמדתנו, וכפי שהובא בהרחבה בהערותינו שבסימוכין לתזכירים הקודמים שעניינם הארכת הוראת השעה, **ההסדר המוצע פוגע באופן קיצוני ביותר בזכויות היסוד של הכלואים**, ללא שננקטות פעולות דחופות אחרות המספיקות כדי להקל על הצפיפות הלא אנושית ועל תנאי הכליאה המחרדיים השוררים בבתי הכלא זה שנים, במיוחד באגפים בהם מוחזקים אסירים ביטחוניים פלסטינים. זאת, בניגוד לפסיקת בית המשפט העליון לפיה שטח המחיה של כלוא הוא עניין המצוי בליבת כבוד האדם (בג"ץ 1892/14 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון פנים**, פסקאות ל"ט ומ"ז לפסק דינו של המשנה לנשיאה רובינשטיין (13.6.2017)) (להלן: **עניין שטח המחיה**).
3. למען הסר ספק, אנו עוקבות מקרוב אחר דיווחי הכליאה מכוח סעיף 19כא(ג) לפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש), תשל"ב-1971, ואודות הצעדים הננקטים לטיפול במצב החירום הכליאתי, ומודעות היטב לפעולות בתחומי הבינוי, החופשה המיוחדת לאסיר והאיזוק האלקטרוני. אלא שבשל מדיניות המעצרים הנרחבת, אמצעים אלו לא הביאו לירידה במספר הכלואים, ובכל דיון בוועדה לביטחון לאומי של הכנסת, לרבות בדיון שהתקיים השבוע ועסק בהצעת חוק המבקשת לאסור את ביקורי הצלב האדום, אנו מתבשרות כי צפויים עוד מעצרים רבים.
4. מכאן, **שהארכת ההסדר בשישה חודשים נוספים, כך שהוא יעמוד בתוקף למעלה משלוש שנים, אינה מידתית באופן מובהק**. זאת, בפרט כאשר תזכיר החוק הנוכחי מבקש **לנתק את הזיקה בין ההכרזה על מצב חירום כליאתי לבין "המצב הביטחוני השורר במדינה, שבשלו ננקטו הפעולות הצבאיות המשמעותיות"** – **מצב ביטחוני אשר היווה את ההצדקה שבבסיס חקיקת הוראות השעה** – תחת ביטול הוראת השעה לנוכח שינוי הנסיבות הביטחוניות. להבדיל מהוראות השעה הקודמות, התזכיר הנוכחי מבקש להתיר לשר להכריז על מצב חירום כליאתי על רקע "העלייה המשמעותית שחלה בהיקפי האסירים", וזאת במטרה ש"ההכרזה על מצב חירום כליאתי ויישום ההסדר לא יהיו

תלויים במצב הביטחוני השורר במדינה" (מתוך דברי ההסבר לתזכיר). כך, ההסדר המוצע מעמיק את הפגיעה בזכויות יסוד ואת אי-המידתיות, וחותר תחת קביעותיו של בית המשפט, כפי שניתנו בפסק הדין ובהחלטות מאוחרות יותר בעניין שטח המחייה.

5. לאור כל האמור לעיל, נוכח הפגיעה הקשה בזכויות הכלואים, חלוף הזמן, שינוי הנסיבות הביטחוניות והעדר נקיטה באמצעים חלופיים משמעותיים שיקלו על הצפיפות, אנו סבורות כי יש לבטל לאלתר את הוראת השעה הנוכחית. למצער, אין לקדם את הארכתה.

בברכה,

דבי גילד-חיו, עו"ד
מקדמת מדיניות וחקיקה

אלזה בונייה, עו"ד

ניצן אילני, עו"ד